

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธรรมนิเทศ
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕)
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธรรมนิเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในคราวประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๕
เมื่อวันพุธ ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๖
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร	๘
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๑๘
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๒๗
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๒๙
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๐
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๓๕
ภาคผนวก ก	
-คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ	๓๗
ภาคผนวก ข	
- ตารางเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ	๔๒
ภาคผนวก ค	
ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๕๖
-ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑	๕๗
-ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑(ฉบับที่ ๓) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙	๖๖
-ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการ ประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑	๖๙
-ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐	๗๑
-ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒	๗๘
-ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗	๗๙
-ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘	๘๑

-ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงสร้างวิทยานิพนธ์	๘๓
-ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไข เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๔	๘๔
-ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๕๓	๘๖
ภาคผนวก ง	
-ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาธรรมนิเทศ	๘๙
ภาคผนวก ง	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๙๙

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธรรมนิเทศ
หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๕๕

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	บัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

<p>๑. รหัสและชื่อหลักสูตร</p> <p>ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ</p> <p>ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Dhamma Communication</p>
<p>๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา</p> <p>ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ธรรมนิเทศ)</p> <p>ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Dhamma Communication)</p> <p>ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (ธรรมนิเทศ)</p> <p>ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Dhamma Communication)</p>
<p>๓. วิชาเอก</p> <p>สาขาวิชาธรรมนิเทศ (Dhamma Communication)</p>
<p>๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร</p> <p>จำนวน ๓๙ หน่วยกิต</p>
<p>๕. รูปแบบของหลักสูตร</p> <p>๕.๑ รูปแบบ</p> <p>เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท</p> <p>๕.๒ ภาษาที่ใช้</p> <p>การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย</p> <p>๕.๓ การรับเข้าศึกษา</p> <p>รับผู้เข้าศึกษาเป็นชาวไทย และชาวต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี</p> <p>๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น</p> <p>เป็นหลักสูตรเฉพาะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p> <p>๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา</p> <p>ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว</p>

๖. สถานภาพของหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕

๖.๒ เปิดเรียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๖.๒ สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๕๖

๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๘.๑ อาจารย์มหาวิทยาลัย

๘.๒ นักวิชาการ/นักวิจัย/นักวิเคราะห์นโยบายและแผนการจัดการสื่อสาร/นักเจรจาไกล่เกลี่ย

๘.๓ นักประชาสัมพันธ์ / นักการจัดการสื่อสารองค์กร / นักสื่อสารมวลชน / นักพัฒนาสังคม

๘.๔ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาธรรมนิเทศ

๙. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร**๓.๒.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน ๓ รูป/คน**

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา	สถาบัน ที่สำเร็จ	ปีจบ
อาจารย์	ดร. จุฑามาศ วารีแสงทิพย์ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๒๐ ๐๐๗๕ ๗๔ ๑	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม.(พระพุทธศาสนา) อภ.บ.(อภิธรรมบัณฑิต) วท.บ.(พยาบาล เกียรตินิยม)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๕๓ ๒๕๕๐ ๒๕๕๒ ๒๕๒๒
อาจารย์	ดร. ชญานันท์ หนูไชยะนันท์ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๔๖๐๗ ๐๐๐๕ ๒๑ ๙	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) สศ.บ. (เศรษฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๐ ๒๕๔๔ ๒๕๒๙
อาจารย์	ดร. ชัยนันท์ นันทพันธ์ เลขประจำตัวประชาชน ๓๑๐๐๖ ๐๓๐๗๑ ๗๕๒	Ph.D.(Public Communication) วส.ม. (วารสารศาสตร์) วส.บ. (วารสารศาสตร์)	Magadh University,India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๔๓ ๒๕๒๒ ๒๕๑๗

๓.๓.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา	สถาบัน ที่สำเร็จ	ปีจบ
อาจารย์	พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล, ดร. (ภคฺชณาวดี) เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๑ ๐๐๐๓๖ ๒๑ ๓	Ph.D. (Pali & Buddhist Studies), M.A. (Pali & Buddhist Studies), M.A. (Management), B.A. (Pali & Buddhist Studies)	Sumpurananan Sanskrit University, India	๒๕๓๗
			Magadh University. India	๒๕๓๓
			Pattana University, India	๒๕๓๓
			Nalanda, India	๒๕๓๑
รอง ศาสตราจารย์	รศ. บำรุง สุขพรรณ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๖ ๐๒๑๙๔ ๕๒ ๔	สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์) ว.บ. (วารสารศาสตร์บัณฑิต)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๒๒ ๒๕๑๗
อาจารย์	ดร. จุฑามาศ วารีแสงทิพย์ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๒๐ ๐๐๗๕ ๗๔ ๑	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม.(พระพุทธศาสนา) อภิ.บ.(อภิธรรมบัณฑิต) วท.บ.(พยาบาล เกียรตินิยม)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
			มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๐
			มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
			มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๒๒
อาจารย์	ดร. ชญานันท์ หนูไชยงันท์ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๔๖๐๗ ๐๐๐๐๕ ๒๑ ๙	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) สศ.บ. (เศรษฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๐
			มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
			มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๒๙
อาจารย์	ดร. ชัยนันท์ นันทพันธ์ เลขประจำตัวประชาชน ๓๑๐๐๖ ๐๓๐๗๑ ๗๕๒	Ph.D.(Public Communication) วส.ม. (วารสารศาสตร์) วส.บ. (วารสารศาสตร์)	Magadh University,India	๒๕๔๓
			มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๒๒
			มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๑๗

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมหาศาลต่อพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของมนุษย์เราในสังคม และการแสวงหาองค์ความรู้ในศาสตร์แห่งการสื่อสาร นำมาสู่ปรากฏการณ์ก้าวใหม่ในสังคมการสื่อสาร ได้แก่ ปรากฏการณ์ใหม่ใหม่ของสื่อ ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ส่งสารและผู้รับสาร รวมถึงการศึกษา วิจัย การพัฒนา และการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ใน

ศาสตร์ของการสื่อสาร เนื่องจากงานวิจัยที่มีอยู่เดิม มีลักษณะเป็นนามธรรม ในขณะที่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน สื่อหลากหลายเหล่านั้นได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเป็นรูปธรรมหรือเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เราในสังคม ส่งผลให้หลักสูตรที่มีอยู่เดิมไม่อาจตอบสนองต่อประเด็นปัญหาของสังคมปัจจุบันได้ โดยเฉพาะจะเห็นได้จากด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรภาครัฐและเอกชนที่จะต้องขับเคลื่อนองค์กรในกระแสเศรษฐกิจฐานความรู้โดยใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะทางด้านวิชาการธรรมนิเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการ ซึ่งมีศักยภาพในการแข่งขันอยู่ในระดับที่สูง พร้อมยังช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความเจริญรุ่งเรืองต่อชุมชนและสังคม ประกอบกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ และต่อเนื่องมาจนฉบับที่ ๑๐ ในปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้ลุล่วง และสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย แนวคิดการพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทิศทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ สถานการณ์ดังกล่าวนี้ จึงต้องการนักสื่อสารที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจถึงแก่นแท้ของการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านวิชาการทางธรรมนิเทศ เพื่อตอบรับการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศต่อไป

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน สิ่งปรากฏอย่างเด่นชัดก็คือ ประเทศมีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ GDP (Gross Domestic Product) ที่เติบโตตามลำดับ แต่ในขณะเดียวกันกลับพบว่า ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมที่ก่อตัวขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติมีมากมาย เช่น ปัญหาความรุนแรงในประเทศ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่เกิดจากการใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม ปัญหาการขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และนำมาสู่การที่องค์กรกำกับดูแลด้านคุณภาพจำเป็นต้องเสนอแนวคิดความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารที่จะใช้สำหรับกำกับให้องค์กรต่าง ๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ จึงจะรับรองหน่วยงาน เช่น การให้การรับรองคุณภาพ หรือการประกันคุณภาพ จากประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้มีความต้องการนักสื่อสารที่มีศักยภาพสูงในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎี การศึกษาวิจัยและองค์ความรู้ใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือองค์ความรู้ทางธรรมนิเทศ เพื่อนำไปสู่ปฏิบัติการจริง และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันได้ทันทั่วทั้ง

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการธรรมนิเทศที่มีคุณภาพ มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นผู้รู้เท่าทันและปฏิบัติการได้จริง กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ความชัดเจนในการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการและจริยธรรม ปัจจุบันส่วนงานของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ สามารถรองรับการจัดการเรียนการ

สอน และการศึกษาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศที่สามารถบูรณาการแนวคิดทางด้านธรรมนิเทศและพระพุทธศาสนา ครอบคลุมถึงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรู้เท่าทันในเชิงรับและเชิงรุก รวมไปถึงผลกระทบของการสื่อสาร กระบวนการสื่อสาร การนำไปใช้ วิธีการสื่อสารในลักษณะที่สามารถตอบรับและเสนอทางออกแก่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ เพื่อให้สามารถผลิตมหาบัณฑิตที่เป็นผู้เล็งรู้ชุมชนธรรมนำทางปัญญา หรือนักวิชาการ นักวิจัย และนักวิชาชีพที่มีความสามารถบูรณาการความรู้ และทักษะด้านธรรมนิเทศ เพื่อประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนสังคมโลกที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

นอกจากนั้น ด้วยนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มีปรัชญาว่า จัดศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม พร้อมทั้งปณิธานที่ว่า ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยทางพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติที่สร้างคนดีและเก่งอย่างมีสมรรถภาพ จัดการศึกษาและวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ บริการวิชาการอย่างมีคุณภาพ บริหารตัวอย่างมีประสิทธิภาพ และมีพันธกิจ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๙ ประการ เช่น รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคมเป็นต้น (๒) วิจัยและพัฒนาเนื้องค์ความรู้ในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาสังคม (๓) ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมโดยจัดประชุม สัมมนาและฝึกอบรม และ (๔) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยเสริมสร้างให้เอื้อต่อการศึกษา สร้างจิตสำนึก และสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นไปกับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพุทธศาสนาและธรรมนิเทศ ด้วยนโยบายดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เข้าถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวในเชิงบูรณาการที่จะถอดองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและธรรมนิเทศไปสู่การสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ที่ทันสมัย นอกจากนี้ ยังต้องประกอบด้วยความสามารถที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนอันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การรับความเสี่ยง การออกแบบและความสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการตนเอง และการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเล็งเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ แล้วนำเสนอส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเห็นชอบและดำเนินการในขั้นต่อไป

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

รายวิชาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดให้นิสิตต้องศึกษา คือ พุทธวิธีการสื่อสาร เป็นรายวิชาพื้นฐานที่จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวหลักการสื่อสารหรือหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อความเข้าใจและใช้เป็นเครื่องมือสืบค้นงานวิจัยต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศจะเปิดกว้างสำหรับทุกคนแล้ว ยังเป็นการศึกษาต่อเนื่องจากหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตทุกสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สาขาวิชาปรัชญา มีวิชาธรรมนิเทศ วิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ๑-๗ เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้ศึกษา/นิสิตมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง และเกิดความรู้ความเข้าใจหลักการในทางพระพุทธศาสนาและธรรมนิเทศมากยิ่งขึ้น

๑๓.๒ กลุ่มวิชา / รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา / หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน
ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

๑๓.๓.๑ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขาวิชาธรรมนิเทศ จะทำ
หน้าที่ประสานงานกับอาจารย์จากคณะอื่น และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อ
พิจารณาแนวส่งขบประจำวิชาและรายละเอียดประจำวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการ
ประเมินผลการเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้บัณฑิตได้บรรลุผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้

๑๓.๓.๒ ให้มีการประชุมสัมมนาประจำภาคการศึกษาเกี่ยวเนื่องกับธรรมนิเทศ โดย
ประสานความร่วมมือกับสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของนิสิต
มหาวิทยาลัย

๑๓.๓.๓ จัดโครงการคลินิกวิทยานิพนธ์ธรรมนิเทศ เพื่อเป็นแหล่งสืบค้นและแหล่งเรียนรู้
การวิจัย และเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ของนิสิต

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีศิลาจารย์ตรงดงามเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่สังคม และให้มีความรู้ดีมีความเชี่ยวชาญเท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ
สามารถศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยเทคนิคด้านธรรมนิเทศแบบบูรณาการกับศาสตร์
สมัยใหม่อย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคมอย่างมีสุขภาพ และสามารถเป็นผู้นำ
ทางสติปัญญาในการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ตามปรัชญา
ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีความรู้ดีและมีความ
เชี่ยวชาญ (สามารถ) ในการศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้ด้วยการวิเคราะห์หรือประยุกต์แบบบูรณา
การกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีศิลาจารย์ตรงดงาม
เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีความสามารถในการ
ประยุกต์การสื่อสารหรือนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ และเป็น
ผู้นำทางสติปัญญาสามารถบริหารและจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>๑. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้ มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ สกอ. กำหนด และสอดคล้องกับ กรอบแผนอุดมศึกษาระยะ ยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๑-๒๕๖๕)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจาก หลักสูตรในระดับสากล - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่าง สม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน หลักสูตร
<p>๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการขององค์กร ภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง คณะสงฆ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความ ต้องการขององค์กรภาครัฐและ เอกชน รวมถึงคณะสงฆ์ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่ม ศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้างอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความ พึงพอใจของผู้เรียนต่อ ความรู้และความทันสมัย ของหลักสูตร - รายงานผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตหรือนายจ้าง
<p>๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียน การสอน และการบริการ วิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกรูป/คน โดยเฉพาะ อาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับ หลักสูตรการสอนรูปแบบต่างๆ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถใน การประเมินผลตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้อง สามารถวัดและประเมินผลได้เป็น อย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการ สอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่ องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจาก ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และงานวิจัย ไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ ชุมชน สังคม และคณะสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อบุคลากรและ อาจารย์ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการ ต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความ พึงพอใจของผู้ใช้บริการ วิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและ ความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมี การส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

<p>๑. ระบบการจัดการศึกษา</p> <p>๑.๑ ระบบ</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปี การศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระบบไตรภาค โดยเพิ่มการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์</p> <p>๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน</p> <p>ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค</p> <p>๑.๓.๑ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต</p> <p>๑.๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต</p> <p>๑.๓.๓ รายละเอียดอื่น ๆ ใดที่เกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา</p>
<p>๒. การดำเนินการหลักสูตร</p> <p>๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน</p> <p>ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษาดังนี้</p> <p>ภาคการศึกษาที่ ๑ มิถุนายน – กันยายน</p> <p>ภาคการศึกษาที่ ๒ พฤศจิกายน- กุมภาพันธ์</p> <p>เรียนวันเวลา ภาคปกติวันจันทร์-วันศุกร์ และภาคพิเศษวันเสาร์-วันอาทิตย์</p>
<p>๒.๒ การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> -เฉพาะแบบศึกษาเต็มเวลา - เฉพาะแบบศึกษาบางเวลา -ทั้งแบบศึกษาเต็มเวลาและแบบศึกษาบางเวลา
<p>๒.๓ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>๒.๓.๑ เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒, ฉบับที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๒</p>
<p>วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา</p> <p>(๑) บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ผู้สมัครต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด</p>

กำหนด

(๒) วิธีคัดเลือกอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาใช้โดยอนุโลม

๒.๔ ปัญหาของนิสิตแรกเข้าศึกษา

- (๑) ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับธรรมนิเทศ
- (๒) ขาดทักษะการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
- (๓) ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
- (๔) ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่จะศึกษาพระไตรปิฎก
- (๕) ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์

๒.๕ กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

- (๑) ลงทะเบียนเรียนวิชาปรับพื้นฐาน ๑ รายวิชา คือ ธรรมนิเทศเบื้องต้น
- (๒) ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย คือ รายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ หรือเสริมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
- (๓) ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน
- (๔) ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิชาการใช้ภาษาบาลี ๑ และการใช้ภาษาบาลี ๒
- (๕) ลงทะเบียนเรียนรายวิชาบังคับ ได้แก่ วิชาสัมมนาวิทยานิพนธ์ และจัดโครงการธรรมนิเทศเพื่อการวิจัย
- (๖) เพื่อให้นิสิตได้ปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น การอบรมพิเศษเกี่ยวกับการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นต้น
- (๗) และจัดทำเอกสารคู่มือ เกี่ยวกับการเขียนงานวิจัยทางธรรมนิเทศ รวมถึงการบูรณาการ การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์กับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

๒.๖ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
รวม	-	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
จำนวนมหาบัณฑิตที่ คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	๒๕	๒๕	๒๕

๒.๗ งบประมาณตามแผน

๒.๗.๑ งบประมาณรายรับ (สำหรับพระภิกษุ)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๖๗,๕๐๐	๖๗,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๒๗๒,๕๐๐	๒๗๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐	๑๖๒,๕๐๐

๒.๗.๒ งบประมาณรายรับ (สำหรับคฤหัสถ์)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	-	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	-	๓๖๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	-	๗๒,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐	๒๒๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	-	๔๕๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐

๒.๗.๓ งบประมาณรายรับ (ภาคพิเศษ)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.)				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๗๖๕,๐๐๐	๗๖๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐	๑,๕๗๕,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๘๒,๕๐๐	๘๒,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐	๓๗๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล(ต่อคน)	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๘๗๒,๕๐๐	๘๗๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐	๑,๙๕๒,๕๐๐

๒.๗ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน - แบบชั้นเรียน
๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน ไม่มี
๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ๓.๑ หลักสูตร ๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๙ หน่วยกิต ๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ดังนี้	
โครงสร้าง แผน ก แบบ ก (๒)	
หมวดวิชา	รายวิชาที่นับหน่วยกิต
๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ วิชาบังคับ นับหน่วยกิต	๙
๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	(๙)
๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ วิชาเอกนับหน่วยกิต	๑๒
๒.๒ วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	(๓)
๓. หมวดวิชาเลือก	
๓.๑ วิชาเลือกนับหน่วยกิต	๖
๔. วิทยานิพนธ์	๑๒
รวมทั้งสิ้น	๓๙

รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา

๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

(๑) วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	หลักการสื่อสารมวลชน Principle of Mass Communication	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๔ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ Research Methodology in Dhamma Communication	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต ๙ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๓-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)

สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น ซึ่งไม่ได้ผ่านสาขาวิชาธรรมนิเทศ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จะต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาเสริมพื้นฐานเพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา โดยไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๕ ธรรมนิเทศเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
Introduction to Dhamma Communication

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษา ดังนี้

๖๐๔ ๑๐๖ พุทธวิธีการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Communication

๖๐๔ ๓๐๗ การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ ๓ (๓-๐-๖)
Integrated Buddhadhamma Communication

๖๐๔ ๒๐๘ การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)
Media Production for Buddhadhamma Propagation

๖๐๔ ๓๐๙ สัมมนาธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Dhamma Communication

และต้องศึกษาในรายวิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิตอีก ๓ หน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วมสมัย (๓) (๓-๐-๖)
Seminar on Contemporary Communication Problems

(๓) วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต (โดยเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้)

๖๐๔ ๓๑๐ หลักการเขียนข่าวและการเขียนที่สร้างสรรค์
เพื่อการเผยแผ่ ๓ (๓-๐-๖)
Principle of News Writing and Creative Writing for Propagation

๖๐๔ ๓๑๑ จริยธรรมและกฎหมายในการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖)
Ethics and Laws in Communication

๖๐๔ ๓๑๒ การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ๓ (๓-๐-๖)
Communication in New Media

๖๐๔ ๓๑๓ การสื่อสารเชิงพุทธกับประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Communication and ASEAN Community

๖๐๔ ๓๑๔ การสื่อสารกับองค์การเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)
Communication and Organization for
Buddhadhamma Propagation

(๕) วิทยานิพนธ์

๖๐๔ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ (๐-๐-๖)
Thesis

๓.๑.๔ แผนการศึกษา แผน ก แบบ ก (๒)

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓ (๓-๐-๖)
	๖๐๔ ๑๐๒ หลักการสื่อสารมวลชน	๓(๓-๐-๖)
	๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ*	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
๖๐๔ ๑๐๖ พุทธวิธีการสื่อสาร	๓(๓-๐-๖)	
	รวม	๙

* วิชา ๖๐๐ ๑๐๔ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๔ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ	๓ (๓-๐-๖)
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน*	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๖๐๔ ๓๐๗ การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ	๓(๓-๐-๖)
วิชาเลือก		
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓(๓-๐-๖)	
	รวม	๙

* วิชา ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๓	วิชาเอก	
	๖๐๓ ๓๐๘ การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม	๓ (๓-๐-๖)
	๖๐๔ ๓๐๙ สัมมนาธรรมนิเทศ	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือก	
XXX XXX เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓(๓-๐-๖)	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๔	วิชาบังคับ ๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์*	(๓)(๓-๐-๖)
	วิชาเอก ๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วมสมัย* วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก (๒))	(๓)(๓-๐-๖)
	๖๐๔ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒
	รวม	๑๒

* วิชา ๖๐๐ ๔๐๑ และ วิชา ๘๐๒ ๒๐๙ เป็นวิชาไม่นับหน่วยกิต

๓.๑.๖ คำอธิบายรายวิชา

รายละเอียดในภาคผนวก ก

๓.๒ ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา	สถาบัน ที่สำเร็จ	ปีจบ
อาจารย์	พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล, ดร. (ภุชฌาวดี) เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๑ ๐๐๐๓๖ ๒๑ ๓	Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)	Sumpurananan Sanskrit University, India	๒๕๓๗
		M.A. (Pali & Buddhist Studies)	Magadh University. India	๒๕๓๓
		M.A. (Management)	Pattana University, India	๒๕๓๓
		B.A. (Pali & Buddhist Studies)	Nalanda University, India	๒๕๓๑
รอง ศาสตราจารย์	รศ. บำรุง สุขพรรณ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๖ ๐๒๑๙๔ ๕๒ ๔	สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๒๒
		ว.บ. (วารสารศาสตร์บัณฑิต)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๑๗
อาจารย์	ดร. จุฑามาศ วารีแสงทิพย์ เลขประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๒๐ ๐๐๗๕ ๗๔ ๑	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๐
		อภ.บ. (อภิธรรมบัณฑิต)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
		วท.บ. (พยาบาล เกียรตินิยม)	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๒๒
อาจารย์	ดร. ชญานันท์ หนูไชยะนันท์ เลขประจำตัวประชาชน	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๐
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
		สศ.บ. (เศรษฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๒๙
อาจารย์	ดร. ชัยนันท์ นันทพันธ์ เลขประจำตัวประชาชน ๓๑๐๐๖ ๐๓๐๗๑ ๗๕๒	Ph.D.(Public Communication)	Magadh University,India	๒๕๔๓
		วส.ม. (วารสารศาสตร์)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๒๒
		วส.บ. (วารสารศาสตร์)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๑๗

๓.๒.๒ อาจารย์ร่วมสอน

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ตำแหน่งทางวิชาการ
๑	พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร.	Ph.D.(Philosophy), พธ.ม. (ปรัชญา), พธ.บ. (การบริหาร), พ.ม.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๒	พระมหาบุญเลิศ ธมมทสสี (โอรุสุ) (อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย)	พธ.ม.(ธรรมนิเทศ), พธ.บ.(การสอนสังคมศึกษา)	อาจารย์ประจำ
๓	อาจารย์รังษี สุหนต์ (อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย)	ป.ธ.๙, พธ.ม.(พระพุทธศาสนา)	อาจารย์ประจำ
๔	พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์)	อาจารย์พิเศษ
๕	พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ชยวิโส)	ป.ธ.๙, พธ.ม. (ธรรมนิเทศ), ศษ.บ. (ศึกษาศาสตร์), พ.ม.	อาจารย์พิเศษ
๖	รศ.บำรุง สุขพรรณ	สส.ม.(สังคมสงเคราะห์), ศศ.บ. (วารสารศาสตร์)	รองศาสตราจารย์
๗	รศ.กิติมา สุรสนธิ	นศ.ม.(นิเทศศาสตร์พัฒนาการ), ศศ.บ.(สื่อสารมวลชน)	รองศาสตราจารย์
๘	รศ.ดร. สมาน งามสนิท	พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา), M.A. (Communication Arts), B.A. (Government)	รองศาสตราจารย์
๙	ผศ.ดร. ชวนะ ภวกานันท์	ปร.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์), ร.ม.(การปกครอง), ร.ป.ม.(บริหารงาน บุคคลนโยบายสาธารณะและโล่เรียน ดีเด่น), บ.ธ.ม.(การตลาด), พบ.ม.(การจัดการ ภาครัฐและเอกชน), ศศ.บ.(รัฐศาสตร์ เกียรตินิยม), ว.บ.(การสื่อสารสังคม เกียรตินิยม)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๑๐	ดร. ณสรัญ มหิทธิชาติกุล	Ph.D. (Public Management and Leadership) ศศ.ม. (การบริหารองค์การ) นศ.บ. (การโฆษณา)	อาจารย์พิเศษ
๑๑	ดร. ภิกษุณี ชี อู๋ ชิง (หลิว หยิง-เฟิน)	Ph.D. (Buddhist Studies) M.A. (Buddhist Studies) B.A. (Buddhist Studies)	อาจารย์พิเศษ

๑๒	ดร. พิพัฒน์ ยอดพฤติการ	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) วท.ม. (เทคโนโลยีสารสนเทศ ทางธุรกิจ) วท.บ. (วิศวกรรมไฟฟ้า)	อาจารย์พิเศษ
๑๓	ดร. ศักดิ์ชัย อนันตริชัย	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Theatre Studies) M.B.A. (Management) M.A. (Advertising)	อาจารย์พิเศษ
๑๕	ดร. สุรศักดิ์ จิรวัสตรมงคล	BM.D. (การจัดการสื่อสาร) ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) บธ.บ. (การเงินการธนาคาร) นยปส. (การป้องกันและการปราบการ ทุจริต รุ่นที่ ๒)	อาจารย์พิเศษ
๑๖	ผศ. ดร.ทัศนีย์ เจนวิถีสุข	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) นศ.ม.(การสื่อสารมวลชน), นศ.บ.(ภาพยนตร์และภาพนิ่ง)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๑๗	นางสาวกนกวรรณ กรุณาฤทธิโยธิน	พธ.ม. (ปรัชญา), ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน)	อาจารย์พิเศษ
๑๘	นางสาวกัญญา สรคุณากร	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), ศศ.บ. (บริหารธุรกิจ)	อาจารย์พิเศษ
๑๙	นางสาวอรรณี ฉัตรโชติธรรม	MA. (Graphic Design), ศศ.บ. (การออกแบบผลิตภัณฑ์)	อาจารย์พิเศษ

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

- ไม่มี -

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๕.๑.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์เงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับธรรมนิเทศและหลักธรรมอย่างเป็นระบบ และมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้

๕.๓ จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๕.๔ การเตรียมการ

๕.๔.๑ ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับภาควิชาธรรมนิเทศ

๕.๔.๒ จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๕.๔.๓ จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และจัดให้มีคลินิกวิทยานิพนธ์

๕.๕ ข้อกำหนดในการทำวิทยานิพนธ์

๕.๕.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๕.๕.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๕.๕.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติ และคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลา ต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่า สอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่า่นั้น

๕.๕.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ A, B+, B และ F ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (Inprogress)

๕.๕.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๕.๕.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกาย และวาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัย กิริยามารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด
๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม	มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
๓. H – Helpfulness มีศรัทธา อุทิศตน เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานสื่อสาร หรือเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการใช้สื่อเทคโนโลยี หรือออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรืองานค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนาชุมชน
๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและสังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ตามหลักธรรมนิเทศ
๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	มีการส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเสนอมุมมองประเด็นความเปลี่ยนแปลงสังคมทางการสื่อสาร
๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีแรงจูงใจเผยแผ่ หรือจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมการสื่อสาร หรือสังคมสงเคราะห์
๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล	มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านธรรมนิเทศและสังคม
๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักวางตนเป็นแบบอย่าง และสามารถเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา
๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม	มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยการ-บูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในในรายวิชาต่างๆ

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒.๑.๑ ผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

นิสิตมีคุณธรรม จริยธรรม มีความตระหนักในคุณค่าของการดำเนินภารกิจ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การทำประโยชน์ การป้องกันและการแก้ไขปัญหา และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างราบรื่น โดยมีคุณสมบัติสรุปพอสังเขปดังนี้

(๑) ผลิตภัณฑ์ทางธรรมนิเทศศาสตร์ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถให้บริการงานวิชาการแก่สังคม

(๒) มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมด้วยหลักการทางธรรมนิเทศ

(๓) สามารถวินิจฉัย และแก้ไขปัญหาบนฐานของหลักการและเหตุผลและค่านิยมต้นตี่งาม

(๔) แสดงภาวะความเป็นผู้นำด้านความประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมทางธรรมนิเทศ

๒.๑.๒ กลยุทธ์การสอนใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

(๑) จัดกิจกรรมในเชิงวิชาการและภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นผู้นำใจเสียสละ อุทิศตนเพื่อสังคมด้านธรรมนิเทศ

(๒) ฝึกฝนให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

(๓) การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเอง และแก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมได้

(๔) ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านคุณธรรมจริยธรรม

๒.๑.๓ กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้

(๑) ประเมินด้วยผลงานวิชาการ และการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

(๒) ประเมินด้วยแบบทดสอบด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบวัดผล

(๓) ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วมกิจกรรมในการใช้องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม

(๔) ผู้เรียนประเมินตนเอง และประเมินโดยเพื่อนและอาจารย์ โดยใช้แบบประเมินและแบบวัดผล

๒.๒ ด้านความรู้

๒.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

นิสิตมีความรู้และเชี่ยวชาญทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการวิจัยสร้างนวัตกรรมใหม่ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ และมีศักยภาพในการผลิตงานวิจัยเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีคุณสมบัติสรุปโดยสังเขปดังต่อไปนี้

(๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาธรรมนิเทศ ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ และนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติงาน

(๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ธรรมนิเทศใช้ร่วมกับศาสตร์สมัยใหม่ได้

(๓) มีความเข้าใจทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎี ปฏิบัติ และการวิจัย

(๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการธรรมนิเทศ

๒.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านความรู้ หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

(๑) จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาธรรมนิเทศ โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง

(๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการสมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการธรรมนิเทศ

(๓) จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่

(๔) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในคัมภีร์พระไตรปิฎก และนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

๒.๒.๓ กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนิสิต ให้ครอบคลุมในทุกด้าน ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ประเมินด้วยการสอบข้อเขียน

(๒) ประเมินด้วยการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

(๓) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงานและการทำงานเป็นทีม

(๔) ประเมินด้วยการนำความรู้ไปประยุกต์หรือบูรณาการให้ให้เป็นประโยชน์

๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๒.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

นิสิตมีวิจรรย์ญาณในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพที่เรียนมาทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และประสบการณ์จริง มาบูรณาการใช้ในการแก้ไขปัญหา การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม โดยมีคุณสมบัติสรุปโดยสังเขปดังต่อไปนี้

(๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธรรมนิเทศอย่างเหมาะสม

(๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ

(๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านธรรมนิเทศในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

(๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติและนานาชาติ

๒.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

- (๑) ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา
- (๒) เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติงานจริง
- (๓) เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้สื่อกับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
- (๔) การอภิปรายกลุ่ม

๒.๓.๓ กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินทักษะทางปัญญาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑) วัดการแสดงออกทางการกระบวนกรคิดและการแก้ไขปัญหา
- (๒) วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม
- (๔) การโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น การผลิตสื่อหรือผลงานที่เกี่ยวกับธรรมนิเทศ

๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๒.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

นิสิตมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ สามารถในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนต่างๆ ได้ มีความเคารพและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและสังคม มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ เรียนรู้และพัฒนาตนเอง และสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยมีคุณสมบัติสรุปโดยสังเขปดังต่อไปนี้

- (๑) มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง ในการพัฒนาความรู้ของตนเอง องค์กร และสังคม
- (๒) สามารถใช้ความรู้ในมาชี้นำองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนด้วยตนเอง และเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เหมาะสม
- (๓) สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน
- (๔) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม
- (๕) สามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง ประเมินตนเอง รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเอง และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบหลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

- (๑) การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

(๒) ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย

(๓) ฝึกฝนการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และการวางตัวที่เหมาะสมตามกาลเทศะ

(๔) ฝึกฝนการประสานงานกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา

๒.๔.๓ กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

ประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง

(๒) สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

(๓) สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงานการทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม

๒.๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สถิติและคณิตศาสตร์ ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน และการทำงานวิจัยได้ สามารถเรียนรู้ศาสตร์ทางด้านวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี และรู้จักนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยมีคุณสมบัติสรุปโดยสังเขปดังต่อไปนี้

(๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านธรรมนิเทศในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

(๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงกรวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

(๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร

๒.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

(๑) จัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ นิสิตได้ฝึกทักษะทั้งด้านการวิเคราะห์ การวิจารณ์

(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอ โดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ นิสิตได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์

๕.๓ กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑) การทดสอบความรู้ และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ ๆ
- (๒) การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่างๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral and Ethics)

(๑) ผลิตบัณฑิตทางธรรมนิเทศที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถให้บริการงานวิชาการแก่สังคม

(๒) มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมด้วยหลักการทางธรรมนิเทศ

(๓) สามารถวินิจฉัยและแก้ไขปัญหาบนฐานของหลักการและเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม

(๔) แสดงภาวะความเป็นผู้นำด้านความประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมในทางธรรมนิเทศ

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

(๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาธรรมนิเทศตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ และนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติงาน

(๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ธรรมนิเทศใช้ร่วมกับศาสตร์สมัยใหม่ได้

(๓) มีความเข้าใจทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎี ปฏิบัติ และการวิจัย

(๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการธรรมนิเทศ

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

(๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมทางธรรมนิเทศอย่างเหมาะสม

(๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายสังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ

(๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านธรรมนิเทศในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

(๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และนานาชาติ

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง ในการพัฒนาความรู้ของตนเอง องค์กร และสังคม

(๒) สามารถใช้ความรู้ในมาขึ้นองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนด้วยตนเอง และเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เหมาะสม

(๓) สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน

(๔) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม

(๕) สามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง ประเมินตนเอง รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเอง และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

(๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านธรรมนิเทศในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

(๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

(๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒. ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ					๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การ สื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓			
๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓(๓-๐-๖)	●	●	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○
๖๐๐ ๑๐๒ หลักการสื่อสารมวลชน ๓(๓-๐-๖)	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●
๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิจัยทางธรรมนิเทศ ๓(๓-๐-๖)	●	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●
๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓)(๓-๐-๖)	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓)(๓-๐-๖)	●	●	●	○	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●
๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓)(๓-๐-๖)	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๐๐ ๑๐๕ ธรรมนิเทศเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○
๖๐๔ ๑๐๖ พุทธวิธีการสื่อสาร ๓(๓-๐-๖)	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●
๖๐๔ ๓๐๗ การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ ๓(๓-๐-๖)	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒. ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ					๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การ สื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓
๖๐๔ ๒๐๘ การผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่พุทธ ธรรม ๓(๓-๐-๖)	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	●
๖๐๔ ๓๐๙ สัมมนาธรรมนิเทศ ๓(๓-๐-๖)	○	○	●	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●
๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วม สมัย (๓)(๓-๐-๖)	○	○	●	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	○	●	●
๖๐๔ ๓๑๐ หลักการเขียนข่าวและการเขียน ที่สร้างสรรค์เพื่อการเผยแพร่ ๓(๓-๐-๖)	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●
๖๐๔ ๓๑๑ จริยธรรมและกฎหมายในการ สื่อสาร ๓(๓-๐-๖)	○	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	●	●	●	●
๖๐๔ ๓๑๒ การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ๓(๓-๐-๖)	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๖๐๔ ๓๑๓ การสื่อสารเชิงพุทธกับ ประชาคมอาเซียน ๓(๓-๐-๖)	○	○	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	●
๖๐๔ ๓๑๔ การสื่อสารกับองค์กรเพื่อการ เผยแพร่พุทธธรรม ๓(๓-๐-๖)	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○
๖๐๔ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	○	○	○	●	●	●

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑, แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ (๓) พ.ศ. ๒๕๔๙

ระบบการประเมินผลการศึกษา รายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้แต่ละด้าน และกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สถานะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อองค์ความรู้ และการปรับปรุง

หลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและวิทยานิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- (๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

๑. การประเมินการสำเร็จการศึกษา เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓

๒. ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓. ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๔. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๕. ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและวิชาเอกทุกวิชา และได้รับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๖. สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗. ผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์ หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการหรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม(proceeding)

หมวดที่ ๒ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

จัดให้มีการปฐมนิเทศและแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะและหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

- ๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน
- ๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่างๆ
- ๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเองเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอน และมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๑. ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุน ด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒. การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๓. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๔. มีการกระตุ้นอาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาธรรมนิเทศ

๕. ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

๒.๒. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

๑. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒. มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาธรรมนิเทศ

๓. ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ เป็นรอง

๔. จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

๕. จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่าง ๆ ของคณะ

๖. จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่าง ๆ ของคณะ

หมวดที่ ๗
การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การบริหารหลักสูตร

จัดให้มีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร (คณะกรรมการจัดทำรายวิชา) แต่ละรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร พร้อมทั้งมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยดำเนินการตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)

๑.๒ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

๑.๓ มีอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ (ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

๑.๔ มีการพัฒนาทักษะการสอนและการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์

๑.๕ มีการประเมินและวิเคราะห์ข้อสอบให้ได้มาตรฐาน

๑.๖ มีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตร

๑.๗ มีการประกันคุณภาพวิทยานิพนธ์

โดยให้ดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ภาคผนวก ก) ในหัวข้อหลัก ดังนี้

๑.๗.๑. การทำวิทยานิพนธ์

๑.๗.๒. การสอบประมวลความรู้

๑.๗.๓. การสอบวัดคุณสมบัติ

๑.๗.๔. การสอบวิทยานิพนธ์

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
๑. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยอาจารย์และนิสิตสามารถก้าวทันหรือเป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางด้านธรรมนิเทศ	๑. จัดให้หลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพด้านเทคโนโลยีในระดับสากลหรือระดับชาติ(หากมีการกำหนด) ๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ ๓ ปี ๓. จัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียนให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีแนวทางการเรียนหรือกิจกรรมประจำวิชาให้นิสิตได้ศึกษาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเอง	๑. หลักสูตรที่สามารถอ้างอิงกับมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความทันสมัยและมีการปรับปรุงสม่ำเสมอ ๒. จำนวนวิชาเรียนที่มีภาคปฏิบัติ และวิชาเรียนที่มีแนวทางให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง
๒. กระตุ้นให้นิสิตเกิดความใฝ่รู้ มีแนวทางการเรียนที่สร้างทั้งความรู้ความสามารถในวิชาการวิชาชีพที่ทันสมัย	๔. จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้และหรือผู้ช่วยสอน เพื่อให้นิสิตเกิดความใฝ่รู้	๓. จำนวนและรายชื่อคณาจารย์ประจำประวัติอาจารย์ด้านคุณ วุฒิ
๓. ตรวจสอบและปรับปรุง		

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
หลักสูตรให้มีคุณภาพ มาตรฐาน ๔. มีการประเมินมาตรฐาน ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	๕. กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือหรือเป็นผู้มี ประสบการณ์หลายปีมีจำนวนคณาจารย์ ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๖. สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้นำ ในทางวิชาการ และหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือในด้านที่เกี่ยวข้อง ๗. ส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ ไปปฏิบัติงานในหลักสูตรหรือวิชาการที่ เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ๘. มีการประเมินหลักสูตรโดย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในทุกปี และภายนอกอย่างน้อยทุก ๔ ปี ๙. จัดทำฐานข้อมูลทางด้านนิสิต อาจารย์ อุปกรณ์เครื่องมือวิจัย งบประมาณ ความร่วมมือกับ ต่างประเทศ ผลงานทางวิชาการทุกภาค การศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมิน ของคณะกรรมการ ๑๐. ประเมินความพึงพอใจของ หลักสูตรและการเรียนการสอนโดย มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	ประสบการณ์ และการพัฒนาอบรม ของอาจารย์ ๔. จำนวนบุคลากรผู้สนับสนุนการ เรียนรู้และบันทึกกิจกรรมในการ สนับสนุนการเรียนรู้ ๕. ผลการประเมินการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนการ เรียนรู้ของผู้สนับสนุนการเรียนรู้โดย นิสิต ๖. ประเมินผลโดยคณะกรรมการที่ ประกอบด้วยอาจารย์ภายในคณะฯ ทุก ๒ ปี ๗. ประเมินผลโดยคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ทุก ๆ ๔ ปี ๘. ประเมินผลโดยบัณฑิตผู้สำเร็จ การศึกษาทุกๆ ๒ ปี

๒. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

๒.๑. การบริหารงบประมาณ

คณะจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนอุปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

๒.๒. ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

บัณฑิตวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำราเฉพาะทาง และมีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง ซึ่งมีเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อการศึกษาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาธรรมนิเทศ ดังนี้

ในปีการศึกษา ๒๕๕๔	มีตำราภาษาไทย	๙๔,๓๐๑	เล่ม
	ตำราภาษาอังกฤษ	๒,๗๙๐	เล่ม
	วารสารภาษาไทยและอังกฤษ	๙๑	ชื่อเรื่อง

ฐานข้อมูลออนไลน์	๒,๐๐๐,๐๐๐	ชื่อเรื่อง
<p>นอกจากนี้ ยังมีสื่อการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เช่น VCD, DVD, CD-ROM, แผนที่, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และบริการห้องสมุดผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทั่วประเทศ (Journal-Link) และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๒.๓. การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม</p> <p>บัณฑิตวิทยาลัยมีห้องสมุดเป็นของตัวเองและมีการประสานงานกับห้องสมุดของมหาวิทยาลัยในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริการให้อาจารย์และนิสิตได้ค้นคว้า และใช้ประกอบการเรียนการสอน ในการประสานการจัดซื้อหนังสือนั้น อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา จะมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อบริการห้องสมุด ตลอดจนสื่ออื่นๆ ที่จำเป็น นอกจากนี้อาจารย์พิเศษที่เชิญมาสอนบางรายวิชา และบางหัวข้อ ก็มีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อบริการห้องสมุด สำหรับให้หอสมุดกลางจัดซื้อหนังสือด้วย และในส่วนของบัณฑิตวิทยาลัยจะมีการสั่งซื้อหนังสือ ตำรา หรือวารสารเฉพาะทาง เพื่อเข้าห้องสมุดของบัณฑิตวิทยาลัย</p> <p>๒.๔. การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร</p> <p>มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดของบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะประสานงานการจัดซื้อจัดหาหนังสือเพื่อเข้าห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัยและทำหน้าที่ประเมินความเพียงพอของหนังสือ ตำรา นอกจากนี้มีเจ้าหน้าที่ด้านไอทีที่สนับสนุน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์</p>		
<p>๓. การบริหารคณาจารย์</p> <p>๓.๑ การรับอาจารย์ใหม่</p> <p>มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ใหม่ จะต้องมีความรู้ความสามารถระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาธรรมนิเทศ</p> <p>๓.๒ การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร</p> <p>คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอน ประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผล และให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้มหาบัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์</p> <p>๓.๓ การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ</p> <p>สำหรับอาจารย์พิเศษถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติมาให้กับนิสิต ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย จึงกำหนดนโยบายให้มีการเชิญอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรมาบรรยาย โดยที่อาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ</p>		
<p>๔. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน</p> <p>๔.๑ การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง</p> <p>บุคลากรสายสนับสนุนควรมีวุฒิปริญญาโทที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบ และมีความรู้เกี่ยวกับธรรมนิเทศและพระพุทธศาสนา</p> <p>๔.๒ การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน</p> <p>บุคลากรต้องเข้าใจโครงสร้างและธรรมชาติของหลักสูตร และจะต้องสามารถบริการให้อาจารย์สามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างสะดวก</p>		

๕. การสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่นิสิต**๕.๑. การให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่น ๆ แก่นิสิต**

บัณฑิตวิทยาลัยมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิตทุกคน โดยนิสิตที่มีปัญหาในการเรียนสามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้ โดยอาจารย์ของบัณฑิตวิทยาลัยทุกคนจะต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิต และทุกคนต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษาเพื่อให้นิสิตเข้าปรึกษาได้ นอกจากนี้ ยังมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะคอยชี้แนะกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และการวิจัย และมีระบบให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการศึกษาและการประเมินด้านต่างๆ เพื่อให้นิสิตได้มีการพัฒนาตนเอง

๕.๒. การอุทธรณ์ของนิสิต

กรณีที่นิสิตมีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนคะแนน และวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้

๖. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาลัย

๖.๑ มีการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเปิดและการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๖.๒ มีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้มหาลัยและนายจ้าง (ทุกๆ ปีการศึกษา)

๖.๓ มีการติดตามการพัฒนาอาชีพและความก้าวหน้าในการทำงานของมหาลัย เพื่อให้เกิดข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปี การศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑ - ๕ อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสภา (ถ้ามี)	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๓ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๕ ภายใน ๓๐ วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา (ไม่มี มคอ.๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม)	X	X	X
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วันหลังสิ้นปีการศึกษา	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X
๗. มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ			

ประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือแนะนำด้านการเรียนการสอน	X	X	X
๙. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	X	X	X
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายมหาบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐		X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อมหาบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X

หมวดที่ ๘

การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนิสิต การอภิปรายโต้ตอบจากนิสิต การตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็ควรจะประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่า มีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา และการใช้สื่อการสอนในทุกๆรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการทำงานได้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้เกี่ยวข้อง

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมด จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชา กรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหาสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้น จะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอยู่เสมอ

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธรรมนิเทศ

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ

ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖)

Tipitaka Analysis

ศึกษาสาระและพัฒนาการของการรวบรวมพระธรรมวินัยเป็นพระไตรปิฎก โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญที่เป็นจุดหมายสูงสุด หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม

๖๐๐ ๑๐๒ หลักการสื่อสารมวลชน ๓ (๓-๐-๖)

Principle of Mass Communication

ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี แบบจำลอง ประเภท สภาพปัจจุบันของทฤษฎีการสื่อสารที่สามารถอธิบายพฤติกรรมสื่อสารระดับต่าง ๆ องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ บทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อสังคม ลักษณะและพฤติกรรมของผู้รับสารประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อสารเพื่อการพัฒนา

๖๐๔ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖)

Research Methodology of Dhamma Communication

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการวิจัย เทคนิควิธีการวิจัยที่มีการใช้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ โดยการวางแผน และควบคุมโครงการวิจัย รวมทั้งการฝึกปฏิบัติเขียนโครงร่างการวิจัยทางธรรมนิเทศ

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖)

Seminar on Thesis

ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย

ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)

๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖)

English

ศึกษาภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน การฟัง และเน้นการอธิบายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕, พระรัตนตรัย, ไตร-ลักษณ์, อริยสัจ ๔, มรรคมรรค ๘, ปฏิจจสมุปบาท และกรรมและการเกิดใหม่ เป็นต้น

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๔๐๑

สัมมนาวิทยานิพนธ์

(๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Thesis

ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย

ค. นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกธรรมนิเทศ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๔ ๑๐๖

พุทธวิธีการสื่อสาร

๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Communication

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิด หลักการ วิธีการสื่อสารของพระพุทธเจ้า รูปแบบต่าง ๆ ผลสำเร็จของการสื่อสาร การสื่อสารของพระพุทธเจ้าที่มีผลต่อการสื่อสารในปัจจุบัน และการประยุกต์วิธีการสื่อสารของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖๐๔ ๓๐๗

การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ

๓ (๓-๐-๖)

Integrated Buddhadhamma Communication

ศึกษาแนวคิดการสื่อสารหลักพุทธธรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แบบบูรณาการ เช่น สิกขา ๓ สติปัฏฐาน ๔ สัมมปธาน ๔ อริยสัจ ๔ อินทริย ๕ พละ ๕ เวสารัชชกรณธรรม ๕ สัมปยุตธรรม ๗ กัลยาณมิตรธรรม ๗ โพชฌงค์ ๗ และมรรคมืองค์ ๘ เป็นต้น

๖๐๔ ๓๐๘

การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม

๓ (๓-๐-๖)

Media Production for Buddhadhamma Propagation

ศึกษาหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ การวางแผนเพื่อการผลิตสื่อที่เหมาะสม กระบวนการผลิตสื่อรวมทั้งเทคนิคและกรรมวิธีการผลิตสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสมัยใหม่ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการเผยแผ่พุทธธรรม

๖๐๔ ๓๐๙

สัมมนาธรรมนิเทศ

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Dhamma Communication

สัมมนาเชิงปฏิบัติการในงานวิจัยและวรรณกรรมทางธรรมนิเทศ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงปัจจัยทางด้านบริบทและปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการสื่อสารเชิงพุทธ การสื่อสารองค์กร โดยการนำเอาทฤษฎีและหลักการที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันอภิปรายเสนอความคิดเห็น และประยุกต์ใช้การแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีตัวอย่างจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเข้าใจปัญหา เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

ง. วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วมสมัย (๓) (๓-๐-๖)

Seminar on Contemporary Communication Problems

สัมมนาปัญหาทางการสื่อสารร่วมสมัย เช่น ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสารในสังคมร่วมสมัยและความสำคัญของสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ การสื่อสารสาธารณะ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารแบบบูรณาการ สถาบันและองค์การสื่อสารมวลชน และผลกระทบจากกระบวนการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

จ. วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๐๔ ๓๑๐ หลักการเขียนข่าวและการเขียนที่สร้างสรรค์
เพื่อการเผยแผ่ ๓ (๓-๐-๖)

Principle of News Writing and Creative Writing for Propagation

ศึกษาหลักการ รูปแบบ ประเภท องค์ประกอบที่เหมาะสมกับข่าว วิธีการเขียนข่าว การประเมินคุณค่าข่าว และการใช้ภาษาและวิธีการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เช่น บทความประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในสื่อมวลชนปัจจุบันเน้นการรวบรวมข้อมูล การประมวลเนื้อหา การเรียบเรียง การถ่ายทอดความคิด หน้าที่และความสัมพันธ์ในกองบรรณาธิการเพื่อใช้ในการเผยแผ่

๖๐๔ ๓๑๑ จริยธรรมและกฎหมายในการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖)

Ethics and Laws in Communication

ศึกษาจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อมวลชน สื่อสมัยใหม่ และศึกษาประเด็นปัญหาในเชิงจริยธรรมและกฎหมายเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร

๖๐๔ ๓๑๒ การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ๓ (๓-๐-๖)

Communication in New Media

ศึกษาเกี่ยวสื่อใหม่ในเรื่องของลักษณะเฉพาะ ธรรมชาติของสื่อใหม่ และการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ในเรื่องของรูปแบบ วิธีการ รวมทั้งจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง

๖๐๔ ๓๑๓ การสื่อสารเชิงพุทธกับประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Communication and ASEAN Community

ศึกษากระบวนการสื่อสารในทางพระพุทธศาสนาทั้งการสื่อสารกับตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างสรรค์การอยู่ร่วมกันในสังคมที่ตีสงามกับประชาสังคมอาเซียน

๖๐๔ ๓๑๔ การสื่อสารกับองค์การเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม ๓ (๓-๐-๔)
Communication and Organization for Buddhadhamma
Propagation

ศึกษาลักษณะ การบริหารและการดำเนินงานขององค์การเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม รูปแบบ ความสำคัญของกระบวนการสื่อสารในองค์การ ความสัมพันธ์ของระบบสื่อสารกับองค์การ การบริหารงาน บุคคลกับการจัดระบบสื่อสาร เทคนิคการบริหารสื่อสาร อิทธิพลของสื่อที่มีต่อองค์การ กระบวนการวิเคราะห์ งานสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม

ฉ. วิชาบังคับพื้นฐาน (รายวิชาบังคับพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานสาขาวิชาธรรมนิเทศ)

๐๐๐ ๑๐๘ ธรรมนิเทศเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔)

Introduction to Dhamma Communication

ศึกษาความหมาย ขอบเขต สาระสำคัญ พัฒนาการ และความสัมพันธ์ของธรรมนิเทศกับ ศาสตร์สมัยใหม่

ช. วิทยานิพนธ์

๖๐๐ ๔๐๐

วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

Thesis

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข

ตารางเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ

ตารางเทียบ

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ

๑. ปรับปรุงปรัชญาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ โดยปรับหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ(ภิกษุ) แผน ก(๒) เป็นหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ(ภิกษุ/คฤหัสถ์) แผน ก(๒) เพื่อรับคฤหัสถ์เข้าศึกษา จึงเพิ่มคำว่า คฤหัสถ์ เข้ามาในวงเล็บ

๒. ปรับแก้ไขวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันมากขึ้น และให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์

๓. ปรับโครงสร้างหลักสูตร โดยปรับเพิ่มหน่วยกิตตลอดหลักสูตร จาก ๓๘ หน่วยกิตเป็น ๓๙ หน่วยกิต ปรับจำนวนหน่วยกิตทุกรายวิชาให้เป็น ๓ หน่วยกิต (เดิมบางรายวิชา ๒ หน่วยกิต) ลดจำนวนรายวิชาเลือกจากเดิมต้องศึกษา ๓ รายวิชา (ในระบบจำนวน ๒ หน่วยกิต) เป็นต้องศึกษา ๒ รายวิชา (ในระบบจำนวน ๓ หน่วยกิต) เพิ่มรายวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จาก ๑๑ หน่วยกิต เป็น ๒๑ หน่วยกิต

๔. รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไขและเปลี่ยนแปลง ดังนี้

๔.๑ วิชาเอก เพิ่ม ๑ รายวิชา คือ ๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วมสมัย แต่ไม่นับหน่วยกิต

๔.๒ วิชาบังคับ ปรับเพิ่มหน่วยกิตรายวิชาบังคับเป็น ๙ หน่วยกิต จากเดิม ๘ หน่วยกิต โดยนับหน่วยกิตเพิ่มในรายวิชา ๖๐๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ ๒ (๒-๐-๔) จากเดิม ๒ หน่วยกิตเป็น ๓ หน่วยกิต

๔.๓ วิชาเลือก ลดจำนวนรายวิชาเลือกเหลือ ๒ รายวิชา จากเดิมต้องศึกษารายวิชาเลือก ๓ รายวิชา (ในระบบจำนวน ๒ หน่วยกิต) เป็นต้องศึกษา ๒ รายวิชา (ในระบบจำนวน ๓ หน่วยกิต)

๔.๔ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ๒๐ หน่วยกิต (จากเดิม ๕ หน่วยกิต ได้แก่ วิชากรรมฐาน ๒ หน่วยกิต และวิชาภาษาอังกฤษ ๓ หน่วยกิต) โดยเพิ่มรายวิชา ๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์, ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี๑ ๑๐๒ ๓๐๖ และการใช้ภาษาบาลี๒

๔.๕ เพิ่มวิชาปรับพื้นฐาน ๑ รายวิชา สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น ที่ไม่เกี่ยวกับสาขาวิชาธรรมนิเทศหรือพระพุทธศาสนา จะต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาเพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา คือ ๐๐๐ ๑๐๘ ธรรมนิเทศเบื้องต้น ๓ หน่วยกิต แต่ไม่นับหน่วยกิต

๕. โครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข

หมวดวิชา	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างปรับปรุง
วิชาเอก	๑๒	๑๒
วิชาเอก (ไม่นับหน่วยกิต)	ไม่มี	(๓)
วิชาบังคับ	๘	๙
วิชาบังคับ (ไม่นับหน่วยกิต)	(๕)	(๙)
วิชาเลือก	๖	๖
วิชาปรับพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	ไม่มี	(๒)
วิทยานิพนธ์	๑๒	๑๒
หน่วยกิตไม่น้อยกว่า	๓๘	๓๙

๖. สรุปการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ เป็นตารางได้ ดังนี้ คือ

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>๑. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ(ภิกษุ) แผน ก (๒)</p>	<p>๑. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ (ภิกษุ/คฤหัสถ์) แผน ก แบบ ก (๒)</p>	<p>เพื่อรับคฤหัสถ์เข้าศึกษา จึงเพิ่มคำว่าคฤหัสถ์ เข้ามาในวงเล็บด้วย</p>
<p>๒. ชื่อหลักสูตร ๒.๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย: หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ๒.๒ ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ: Master of Arts Program in Dhamma Communication</p>	<p>๒. ชื่อหลักสูตร ๒.๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย: หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ๒.๒ ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ: Master of Arts Program in Dhamma Communication</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๓. ชื่อปริญญา ๓.๑ ชื่อปริญญาภาษาไทย ๓.๑.๑ ชื่อเต็ม: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ธรรมนิเทศ) ๓.๑.๒ ชื่อย่อ: พธ.ม. (ธรรมนิเทศ) ๓.๒ ชื่อปริญญาภาษาอังกฤษ ๓.๒.๑ ชื่อเต็ม: Master of Art (Dhamma Communication) ๓.๒.๒ ชื่อย่อ: M.A. (Dhamma Communication)</p>	<p>๓. ชื่อปริญญา ๓.๑ ชื่อปริญญาภาษาไทย ๓.๑.๑ ชื่อเต็ม: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ธรรมนิเทศ) ๓.๑.๒ ชื่อย่อ: พธ.ม. (ธรรมนิเทศ) ๓.๒ ชื่อปริญญาภาษาอังกฤษ ๓.๒.๑ ชื่อเต็ม: Master of Art (Dhamma Communication) ๓.๒.๒ ชื่อย่อ: M.A. (Dhamma Communication)</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๔. หลักการและเหตุผล การเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการดำรงรักษาไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา ซึ่งมีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง และเป็นการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับวิชาการสื่อสารยุคใหม่ การศึกษาเพียงทฤษฎีในพระพุทธศาสนา</p>	<p>๔. ปรัชญาของหลักสูตร ผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีศิลาจารย์ตรงตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และให้มีความรู้ดีมีความเชี่ยวชาญเท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างมีสมรรถภาพ สามารถศึกษา วิจัย และพัฒนา</p>	<p>เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุค</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>ในระดับพุทธศาสตรบัณฑิตยังไม่เพียงพอที่จะเอื้อโอกาสให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าวิชาการด้านนี้เพื่อประโยชน์ในการเผยแผ่อย่างเต็มที่ เนื่องจากการเผยแผ่นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง และมีเทคนิคในการที่จะถ่ายทอดหลักธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์แห่งการสื่อสารเพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับกาลสมัยอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย บัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่า ควรที่จะขยายการศึกษาวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้สูงขึ้น เพื่อเปิดพรมแดนแห่งความรู้ให้กว้างไกลออกไป จึงได้จัดทำหลักสูตรสาขาธรรมนิเทศระดับมหาบัณฑิตขึ้น ดำเนินการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย</p>	<p>องค์ความรู้ใหม่ด้วยเทคนิคด้านธรรมนิเทศแบบบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่อย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคมอย่างมีคุณภาพ และสามารถเป็นผู้นำทางสติปัญญาในการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>เทคโนโลยีข่าวสาร ข้อมูล</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธรรมนิเทศให้มีคณาจารย์วัดรังงามเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีความเป็นผู้นำทางด้านจิตใจและสติปัญญาสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและวิเคราะห์ระบบการสื่อสาร มีศรัทธาพร้อมที่จะอุทิศตนและเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีโลกทัศน์กว้างไกล ยอมรับกระแสความคิดที่หลากหลาย แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่างเพื่อความอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข ในที่สุดก็สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๕. วัตถุประสงค์</p> <p>มีอยู่ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีคณาจารย์วัดรังงาม เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม (๒) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีความรู้ดีและมีความเชี่ยวชาญ (สามารถ) ในการศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม (๓) เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ให้มีความสามารถในการประยุกต์การสื่อสารหรือนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้นำทางสติปัญญาสามารถบริหารและจัดการการสื่อสารเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>เพื่อให้ได้ตามตาม เกณฑ์มาตรฐาน มคอ. ๒</p>
<p>๖. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)</p>	<p>๖. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)</p>	

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis</p> <p>ศึกษาความเป็นมาของการรวบรวมพระธรรมวินัยเป็นพระไตรปิฎก ระบบการถ่ายทอดโครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ เช่น อริยสัจ ปฏิจจสมุปบาท กรรม ไตรลักษณ์ ไตรสิกขา นรก สวรรค์ จิตวิญญาณ</p>	<p>๖๐๑ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis</p> <p>ศึกษาสาระ และพัฒนาการของการรวบรวมพระธรรมวินัย เป็นพระไตรปิฎก โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญที่เป็นจุดหมายสูงสุด หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
<p>๖๐๔ ๑๐๒ หลักการสื่อสารมวลชน ๓ (๓-๐-๖) Principle Theories of Mass Communication</p> <p>ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์แนวความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักการ แบบจำลอง การสื่อสาร ประเภท ของการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน แนวทางการศึกษาทฤษฎีการสื่อสารมวลชน ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อและมวลชน สถาบัน และองค์การสื่อสารมวลชน เนื้อหาของสื่อมวลชน ผู้ดูผู้ชมของสื่อมวลชน แก่นเรื่องของสื่อมวลชน และผลกระทบจากกระบวนการสื่อสาร เพื่อใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมของมนุษย์และสังคมในโลกปัจจุบัน</p>	<p>๖๐๔ ๑๐๖ หลักการสื่อสารมวลชน ๓ (๓-๐-๖) Principle of Mass Communication</p> <p>ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี แบบจำลอง ประเภท สภาพปัจจุบัน ของทฤษฎีการสื่อสารที่สามารถอธิบายพฤติกรรมสื่อสารระดับต่าง ๆ องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ บทบาท และอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อสังคม ลักษณะและพฤติกรรมของผู้รับสาร ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อสารเพื่อการพัฒนา</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
<p>๖๐๔ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖) Research Methodology in Dhamma Communication</p> <p>ศึกษาการวิจัย ลักษณะของงานที่ถือว่าเป็นการวิจัย มิติหลักและองค์ประกอบ ประเภทของการวิจัย และสาขาวิชาการทางธรรมนิเทศของการวิจัย</p> <p>๗. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)</p>	<p>๖๐๔ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖) Research Methodology in Dhamma Communication</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการวิจัย เทคนิควิธีการวิจัยที่มีการใช้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ โดยการวางแผน และควบคุมโครงการวิจัย รวมทั้งการฝึกปฏิบัติเขียนโครงร่างการวิจัยทางธรรมนิเทศ</p> <p>๗. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
<p>๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖) English</p>	<p>๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖) English</p>	ไม่มี

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริงให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการเขียนการพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจนุปบาท กรรมและการเกิดใหม่</p>	<p>ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริงให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการเขียนการพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจนุปบาท กรรมและการเกิดใหม่</p>	
<p>๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมฐาน (๒) (๒-๐-๔) Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเศษ รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมฐาน (๓) (๓-๓-๖) Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเศษ รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>เพิ่มจำนวนหน่วยกิต : (๒) เป็น (๓)</p>
	<p>๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๓-๖) Seminar on Thesis</p> <p>ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>เป็นรายวิชาที่เพิ่มเข้ามาใหม่</p>
<p>๘. วิชาเอก ธรรมนิเทศ ๑๒ หน่วยกิต</p>	<p>๘. วิชาเอก ธรรมนิเทศ ๑๒ หน่วยกิต</p>	
<p>๖๐๔ ๑๐๖ พุทธวิธีการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Methodology in Communication</p> <p>ศึกษาระดับการสื่อสาร วิธีการสื่อสารในปัจจุบัน วิธีการสื่อสารที่</p>	<p>๖๐๔ ๑๐๖ พุทธวิธีการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Communication</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิด หลักการ วิธีการสื่อสารของ</p>	<p>- ตัดภาษาอังกฤษคำว่า “Methodology in” ออก</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>พระพุทธเจ้าและพระสาวกเคยใช้ในการเผยแผ่ธรรม วิธีการสื่อสารที่ควรนำมาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่ธรรมและวิธีการประยุกต์ใช้ซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ ของพระพุทธเจ้าและพระสาวก หลักและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพระไตรปิฎก ศึกษาวิธีการสอนธรรมของพระพุทธเจ้าและพุทธบริษัท นำองค์ความรู้ด้านนิเทศและวาทศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์กับหลักพระพุทธศาสนาอย่าง เป็นสหวิทยาการ ศึกษาปรัชญาในงานส่งเสริมเผยแผ่ธรรม จิตวิทยาสังคมของการสื่อสาร ทฤษฎีที่สำคัญของการสื่อสาร ขอบเขตและขีดจำกัดของการใช้ภาษา ความบกพร่องและความผิดพลาดในการสื่อสาร การบูรณาการองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาบนพื้นฐานของสัมมาทิฐิ พระพุทธศาสนากับหลักวาทศาสตร์ แนวการสื่อสารเพื่อสื่อหลักธรรม วิเคราะห์บริบททางสังคมในปัจจุบันกับงานเผยแผ่ธรรม บทบาทของสื่อในการสร้างสำนักใหม่ทางศาสนา และศิลปะในการถ่ายทอดธรรม</p>	<p>พระพุทธเจ้า รูปแบบต่าง ๆ ผลสำเร็จของการสื่อสาร การสื่อสารของพระพุทธเจ้าที่มีผลต่อการสื่อสารในปัจจุบัน และการประยุกต์วิธีการสื่อสารของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา</p>	<p>- ปรับคำอธิบายรายวิชาให้สั้นกระชับลง</p>
<p>๖๐๔ ๓๐๗ จริยธรรมและกฎหมายการสื่อสารมวลชน ๓ (๓-๐-๖) Ethics and Law in Mass Communication ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อสังคม สื่อมวลชนโดยสถานะแห่งวิชาชีพ สื่อมวลชนกับ จริยธรรม พฤติการณ์ของสื่อมวลชนในการถือปฏิบัติทางจริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน ความรับผิดชอบของสื่อมวลชน ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับสังคม</p>	<p>๖๐๔ ๓๐๗ การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ ๓ (๓-๐-๖) Integrated Buddhadhamma Communication ศึกษาแนวคิดการสื่อสารหลักพุทธธรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้แบบบูรณาการ เช่น สิกขา ๓ สติปัฏฐาน ๔ สัมมัปปธาน ๔ อริยสัจ ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ เวสาร์ชกรณธรรม ๕ สปัปฺริสธรรม ๗ กัลยาณมิตรธรรม ๗ โพชฌงค์ ๗ และมรรคมีองค์ ๘ เป็นต้น</p>	<p>- ปรับเปลี่ยน เป็นวิชา “การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ” แทน - แต่โอนย้ายไปเป็นวิชาเลือก โดยชื่อว่า “จริยธรรมและกฎหมายในการสื่อสาร” พร้อมทั้งปรับแก้คำอธิบาย</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
		รายวิชาให้สั้น กระชับ ลง
<p>๖๐๔ ๒๐๘ การสื่อสารกับองค์กรเพื่อการเผยแผ่ธรรม ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาความสำคัญและกระบวนการสื่อสารในองค์กร ความสัมพันธ์ของระบบสื่อสารกับองค์กร การบริหารงานบุคคลกับการจัดระบบสื่อสาร เทคนิคการบริหารสื่อสาร อิทธิพลของสื่อที่มีต่อองค์กร กระบวนการวิเคราะห์งานสื่อสารในปัจจุบัน การสื่อสารกับสังคม การประเมินผล ระบบสื่อสารในองค์กร เพื่อการเผยแผ่ธรรม เช่น วัด เป็นต้น</p>	<p>๖๐๔ ๓๐๘ การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Media Production for Buddhadhamma Propagation</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ การวางแผนเพื่อการผลิตสื่อที่เหมาะสม กระบวนการผลิตสื่อรวมทั้งเทคนิคและกรรมวิธีการผลิตสื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสมัยใหม่ เป็นต้น เพื่อใช้ในการเผยแผ่พุทธธรรม</p>	<p>- ปรับเปลี่ยนเป็นวิชา “การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม” แทน</p> <p>- แต่ย้ายไปเป็นวิชาเลือก โดยชื่อว่า “การสื่อสารกับองค์กรเพื่อการเผยแผ่พุทธธรรม” พร้อมทั้งปรับแก้คำอธิบายรายวิชาให้สั้นกระชับลง</p>
<p>๖๐๔ ๓๐๙ สัมมนาธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Dhamma Communication</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เน้นหนักในศิลปะการพูดในที่ประชุมชน การเทศนา บรรยาย อภิปราย สัมมนา แสดงปาฐกถาธรรม และสัมมนาวิธีการสอนธรรม วิธีการเผยแผ่ธรรม วิธีการใช้สื่อในการเผยแผ่ธรรม การพูดแบบต่าง ๆ การอธิบายหัวข้อธรรม วิธีการเผยแผ่ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรง</p>	<p>๖๐๔ ๓๐๙ สัมมนาธรรมนิเทศ ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Dhamma Communication Art</p> <p>สัมมนาเชิงปฏิบัติการในงานวิจัยและวรรณกรรมทางธรรมนิเทศ ศาสตร์ วิเคราะห์ประเด็นปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงปัจจัยทางด้านบริบทและปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการสื่อสารเชิงพุทธ การสื่อสารองค์กร โดยการนำทฤษฎีและหลักการที่ได้จากการศึกษามาร่วมกันอภิปราย เสนอความคิดเห็น และประยุกต์ใช้การ</p>	<p>- ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับศาสตร์สมัยใหม่</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ใช้ การใช้บุคลิกภาพของผู้เผยแพร่ โดยใช้ตัวอย่างจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเข้าใจปัญหา เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง	แก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีตัวอย่างจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศและต่างประเทศ และการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อเข้าใจปัญหา เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง	
	๙. วิชาเอกไม่นับหน่วยกิต	
	<p>๘๐๒ ๒๐๙ สัมมนาปัญหาการสื่อสารร่วมสมัย (๓) (๓-๐-๖) Seminar on Contemporary Communication Problems</p> <p>สัมมนาปัญหาทางการสื่อสารร่วมสมัย เช่น ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสารในสังคมร่วมสมัยและความสำคัญของสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ การสื่อสารสาธารณะ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารแบบบูรณาการ สถาบันและองค์การสื่อสารมวลชน และผลกระทบจากกระบวนการสื่อสาร ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา</p>	เป็นวิชาเพิ่มเข้ามาใหม่
๑๐. วิชาเลือก มี ๑๐ รายวิชา	๑๐. วิชาเลือก มี ๑๐ รายวิชา	
<p>๖๐๔ ๓๑๒ การเขียนเพื่อการสร้างสรรค์และเผยแผ่ธรรม ๒ (๒-๐-๔) Writing for Creation and Dhamma Propagation</p> <p>ศึกษาการใช้ภาษาและวิธีการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เช่น บทความประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในสื่อมวลชนปัจจุบันเน้นการรวบรวมข้อมูล การประมวลเนื้อหา การเรียบเรียงและการถ่ายทอดความคิด ศึกษาหน้าที่และความสัมพันธ์ในกองบรรณาธิการเพื่อใช้ในการเผยแผ่ธรรม</p>	<p>๖๐๔ ๓๑๐ หลักการเขียนข่าวและการเขียนที่สร้างสรรค์เพื่อการเผยแผ่ ๓ (๓-๐-๖) Principle of News Writing and Creative Writing for Propagation</p> <p>ศึกษาหลักการ รูปแบบ ประเภท องค์ประกอบที่เหมาะสมกับข่าว วิธีการเขียนข่าว การประเมินคุณค่าข่าว และการใช้ภาษา และการวิธีการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เช่น บทความประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในสื่อมวลชน</p>	<p>- เลื่อน รหัสจาก ๖๐๔ ๓๑๒ เป็น ๖๐๔ ๓๑๐</p> <p>- เพิ่มจำนวนหน่วยกิต</p> <p>- รวมเข้ากับวิชา หลักการเขียนข่าว</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	ปัจจุบันเน้นการรวบรวมข้อมูล การประมวลเนื้อหา การเรียบเรียง การถ่ายทอดความคิด หน้าที่และความสัมพันธ์ในกองบรรณาธิการเพื่อใช้ในการเผยแพร่	และรายงานข่าว - ปรับคำอธิบายรายวิชาใหม่
<p>๖๐๔ ๓๑๔ หลักการเขียนข่าวและรายงานข่าว ๒ (๒-๐-๔) Principle of News Writing and Reporting</p> <p>ศึกษาหลักการ รูปแบบ ประเภท องค์ประกอบ และหลักการที่เหมาะสมกับข่าว วิธีการเขียนข่าว การประเมินคุณค่าข่าว การเตรียมสัมภาษณ์ การแสวงหาแหล่งข่าว การรายงานข่าวที่เหมาะสม จริยธรรมความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว เน้นฝึกให้เกิดความชำนาญ</p>	<p>๖๐๔ ๓๑๑ จริยธรรมและกฎหมายในการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) Ethics and Laws in Communication</p> <p>ศึกษาจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสารมวลชน สื่อสมัยใหม่ และศึกษาประเด็นปัญหาในเชิงจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร</p>	<p>-ย ุ บ ร ว ม กั น กั บ รายวิชาหลักการเขียนข่าวและการเขียนที่สร้างสรรค์เพื่อการเผยแพร่</p> <p>-ย้ายวิชาจริยธรรมและกฎหมายการสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นวิชาเอกมาแทน</p> <p>-เลื่อน รหัสจาก ๖๐๔ ๓๑๔ เป็น ๖๐๔ ๓๑๑</p> <p>-ปรับ ชื่อ จาก จ ริ ย ธรรม และ ก ฎ ห ม า ย ก า ร สื่ อ ส า ร ม ว ล ช น เป็น จ ริ ย ธรรม และ ก ฎ ห ม า ย ใน ก า ร สื่ อ ส า ร</p> <p>-ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>๖๐๔ ๓๑๗ หลักการประกาศทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์เพื่อการเผยแพร่ ๒ (๒-๐-๔) Organization on Radio and Television for Propagation ศึกษาหลักการประกาศวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์เพื่อการเผยแพร่ ธรรมเนียม และฝึกภาคปฏิบัติเป็นนักประกาศข่าว นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์</p>	<p>๖๐๔ ๓๑๒ การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Communication in New Media ศึกษาเกี่ยวสื่อใหม่ในเรื่องของลักษณะเฉพาะ ธรรมชาติของสื่อใหม่ และการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ในเรื่องของรูปแบบ วิธีการ รวมทั้งจริยธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>-เป็นรายวิชาใหม่ แทน ได้แก่ การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ -เลื่อน รหัสจาก ๖๐๔ ๓๑๗ เป็น ๖๐๔ ๓๑๒</p>
<p>๖๐๔ ๓๑๘ การจัดการวิทยุชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ๒ (๒-๐-๔) Management on Radio for Local development เลือกปฏิบัติงานการจัดการวิทยุชุมชนในโครงการพิเศษตามความสนใจ และลงมือปฏิบัติการพร้อมทั้งเขียนเป็นรายงานการศึกษาหรือภาคินพนธ์ในการ ควบคุมของที่ปรึกษา</p>	<p>๖๐๔ ๓๑๓ การสื่อสารเชิงพุทธกับประชาคมอาเซียน๓ (๓-๐-๖) Buddhist Communication and ASEAN Community ศึกษากระบวนการสื่อสารในทางพระพุทธศาสนาทั้งการสื่อสารกับตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างสรรค์การอยู่ร่วมกันในสังคมที่ติงามกับประชา สังคมอาเซียน</p>	<p>-เป็นรายวิชาใหม่ แทน ได้แก่ การสื่อสารเชิงพุทธกับประชาคมอาเซียน -เลื่อน รหัสจาก ๖๐๔ ๓๑๘ เป็น ๖๐๔ ๓๑๓</p>
<p>๖๐๔ ๓๒๐ การผลิตสื่อและสารสนเทศเพื่อการจูงใจ ๒ (๒-๐-๔) Media Production and Information Technology for Persuasive ศึกษาหลักการเกี่ยวกับงานส่งเสริมเผยแพร่กับสื่อ หลักทฤษฎีการติดต่อสื่อสารและทฤษฎีการเรียนรู้ คุณค่าและคุณสมบัติของสื่อเพื่องานส่งเสริม และเผยแพร่ให้เกิดการจูงใจ หลักการใช้สื่อในงานส่งเสริมและเผยแพร่ การวางแผน และการพัฒนาสื่อเพื่องานส่งเสริมการเผยแพร่และจูงใจ วัสดุกราฟิกและวัสดุตั้ง</p>	<p>๖๐๔ ๓๑๔ การสื่อสารกับองค์กรเพื่อการเผยแพร่พุทธธรรม ๓ (๓-๐-๖) Communication and Organization for Buddhaddhamma Propagation ศึกษาลักษณะ การบริหารและการดำเนินงานองค์กรเพื่อการเผยแพร่พุทธธรรม รูปแบบความสำคัญของกระบวนการสื่อสารในองค์กร ความสัมพันธ์ของระบบสื่อสารกับองค์กร การบริหารงานบุคคลกับการจัด</p>	<p>-ย้าย ไป เป็นวิชาเอก โดยชื่อว่าวิชา “การผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่พุทธธรรม” -ย้ายรายวิชา “การสื่อสารกับองค์กร การ</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ.๒๕๕๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>แสดง วัสดุสิ่งพิมพ์ สไลด์และสไลด์ประกอบเสียง แผ่นโปรงใส ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง สื่อกิจกรรม รวมทั้งเทคนิคและกรรมวิธีการผลิตสื่อ เพื่อใช้ในการเผยแพร่ การเลือกสื่อที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการจูงใจ และศึกษาวิธีการ เก็บ การจำแนก การวิเคราะห์และการเลือกใช้ข้อมูลเพื่อให้เกิดแรงจูงใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ระบบสื่อสาร เทคนิคการบริหารสื่อสาร อิทธิพลของสื่อที่มีต่อองค์การ กระบวนการวิเคราะห์งานสื่อสารเพื่อการเผยแพร่พุทธธรรม</p>	<p>เพื่อการเผยแพร่ธรรม” ซึ่งเป็นวิชาเอกมาแทน โดยปรับชื่อว่า “การสื่อสารกับองค์การเพื่อการเผยแพร่พุทธธรรม” -ปรับแก้ คำอธิบายรายวิชาให้สั้น กระชับลง -เลื่อน รหัสจาก ๖๐๔ ๓๒๐ เป็น ๖๐๔ ๓๑๔</p>
<p>๑๑. วิชาบังคับพื้นฐาน</p>	<p>๑๑. วิชาบังคับพื้นฐาน</p>	
	<p>๐๐๐ ๑๐๘ ธรรมนิเทศเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) Introduction to Dhamma Communication ศึกษาความหมาย ขอบเขต สาระสำคัญ พัฒนาการ รวมทั้งความสัมพันธ์ของธรรมนิเทศกับศาสตร์สมัยใหม่</p>	<p>-เป็นรายวิชาเพิ่มมาใหม่ -สำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางธรรม-นิเทศมาก่อน</p>
<p>๑๒. วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต</p>	<p>๑๒. วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต</p>	
<p>๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร</p>	<p>ไม่มีการเปลี่ยนแปลง</p>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาโท

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาเป็นระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเอก	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๙ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมและรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักร้อนและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตมีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ฉุกเฉินหรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีนี้นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิตได้ w ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การพ้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคุณสมบัติบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมดพร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษา ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคุณสมบัติบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไข และมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียน

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอลถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ w ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอลถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ w ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องไปรับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบ การเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษาระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษา
ในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชา
นั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อนวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น

๔ ระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอลอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะ
ป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผล
การศึกษาเพราะนิสิตยังปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์
ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผล และส่งผลการศึกษาของนิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัย
ภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้ออนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้รับใบไว้ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่ได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตามให้ทำการวัดผล รายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้นเป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกต้องลงทะเบียนศึกษาวิชานั้นอีก และสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน และหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I S U W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้น มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่าง วิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

การนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณี ที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S เป็น U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์รับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗
ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีทีนนิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีทีนนิสิตกระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วใน ข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาที่มีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระงับการออกใบแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ ตามสมควรแก่กรณี

เฉพาะกรณีทีนนิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบ เป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษาน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุขฎฐิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

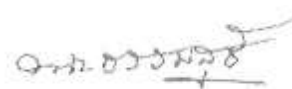
๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎฐิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎฐิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย
คำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำ
ของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐**

อนุญาตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒
- (๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- (๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๖ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์ (สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั้วคร่าว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บท ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อ นิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อม

ทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียน
วิทยานิพนธ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้
ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราค่าลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑
วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง
บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อ
บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติ
เช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่ โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก
ยกเว้น หากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มี
เหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำ
ร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒
รูปคน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับ
ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทาง
วิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับ
ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทาง
วิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่
เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำ
วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาตั้งแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕ การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้อนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้อนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ใบบัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ใบบัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้วให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อยแล้ว ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็นแบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสัทธินุณี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพระเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ฎระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปณฺโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาระดับปริญญาตรีของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

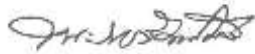
๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงสร้างวิทยานิพนธ์

เพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามความในข้อ ๔.๒ แห่งระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงกำหนดส่วนประกอบของโครงสร้างวิทยานิพนธ์เพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ ชัดเจน ดังนี้

๑. ให้มีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคนบนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ให้มีประวัติย่อของนิสิตผู้เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แนบในส่วนท้ายด้วย

๓. ระเบียบวิธีวิจัยและแบบสอบถามชั่วคราว สำหรับวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณนิสิตต้องส่งก่อนวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ให้นิสิตผู้ประสงค์จะสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๘ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'พระมหาสมจินต์ สมปาณโณ'.

(พระมหาสมจินต์ สมปาณโณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกรายวิชา

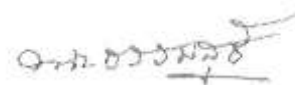
และได้ระดับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓๐.๗ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (proceeding)

๓๐.๘ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกร่วมกลั่นกรองก่อนการตีพิมพ์ (Peer - review) และเป็นที่ยอมรับ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๖๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ กันยายน ๒๕๕๒

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปรึญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีปรึญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับควมในมาตรา ๕๔
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีมติ
ให้ประกาศกำหนดปรึญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ปรึญญามีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า “พุทธศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ค.”

โท เรียกว่า “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ม.”

ตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.บ.”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

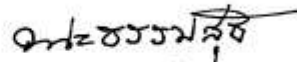
ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ

เพื่อให้การบริหารงานและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ นายกสภามหาวิทยาลัยจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

“มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธรรมนิเทศ

ประวัติอาจารย์ประจำระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาธรรมนิเทศ

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี), ดร.
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ธรรมนิเทศ
 ๔. สังกัด-สถานที่ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. การศึกษา ๕.๑ ปริญญาตรี Buddhist Studies (B.A.)
 ๕.๒ ปริญญาโท Buddhist Studies (M.A.), Management (M.A.)
 ๕.๓ ปริญญาเอก Pali & Buddhist Studies (Ph.D.) Sanskrit University India

๖. ประสบการณ์การสอน

๖.๑) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๖.๒) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๒	พุทธวิธีการสื่อสาร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ
ปี ๒๕๕๓	สัมมนาธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี), ดร. ศึกษาชาวพุทธไทยแสวงบุญสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล อินเดีย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี), ดร. ศึกษาชาวพุทธศรีลังกาอุปสมบทแบบเถรวาท : ศึกษากรณีของนิกายสยามวงศ์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

๗.๒ หนังสือ

- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี),ดร. ที่ระลึกอายุวัฒนมงคลครบ ๖๖ ปี. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี),ดร. ฝากลมหายใจไว้กับลายสือ. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี),ดร. ชีวิตคือการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล (ภุชฌาวดี),ดร. พระคุณแม่ กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. รองศาสตราจารย์ บำรุง สุขพรรณ

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล รองศาสตราจารย์ บำรุง สุขพรรณ
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ธรรมนิเทศ/การสื่อสารมวลชน
๔. สังกัด-สถานที่ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕. การศึกษา ๕.๑ ปริญญาตรี วารสารศาสตร์บัณฑิต (ว.บ.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕.๒ ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๖. ประสบการณ์การสอน

๖.๑) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๐	การบริหารรายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ประเภทข่าวและความรู้	มหาวิทยาลัยเกริก

๖.๒) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๔	หลักการสื่อสารมวลชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาร
ปี ๒๕๕๓	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาร

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- บำรุง สุขพรรณ,รศ. ศึกษาการบริหารวิกฤตด้านการท่องเที่ยวและบันเทิงในกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๔.
- บำรุง สุขพรรณ,รศ. ศึกษาการผลิตวิทยุกระจายเสียง: ศึกษากรณีจังหวัดนครราชสีมา.
นครราชสีมา: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, ๒๕๕๒.

๗.๒ เอกสารประกอบรายวิชา

- บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๑-๒๕๕๒). เอกสารประกอบการบรรยาย “วิชาการบริหารงานประชาสัมพันธ์”. ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา.
- บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๒-๒๕๕๓). เอกสารประกอบการวิชาสัมมนาลักษณะวิชา นท.๓๒๘.
“การสัมมนาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์” ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพมหานคร.
- บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๒). เอกสารประกอบการบรรยายลักษณะ ๕๐๐๔๔๕. “การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชน”. ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา.

บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๔-๒๕๕๕). เอกสารประกอบการบรรยาย ศศ.๓๓๑๓.๑. “การสื่อสารเพื่อการจัดการ”. ปรินญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพมหานคร.

บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๔-๒๕๕๕). เอกสารประกอบการสัมมนาบุคลากรสำนักงานอาคารสถานที่. “หลักสูตรหัวใจบริการสู่ความสำเร็จขององค์กร” คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

บำรุง สุขพรรณ,รศ. (๒๕๕๔-๒๕๕๕). เอกสารประกอบการบรรยาย “วิชา นท.๒๑๐๔ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารธุรกิจ ” ปรินญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก ๒๕๕๓

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ดร.จุฑามาศ วารีแสงทิพย์

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.จุฑามาศ วารีแสงทิพย์
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ธรรมนิเทศ/พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ คณะพุทธศาสตร์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. การศึกษา ๕.๑ ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยมหิดล
๕.๒ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.๓ ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ประสบการณ์การสอน

๖.๑) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๐	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๖.๒) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๔	ระเบียบวิจัยทางธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ
ปี ๒๕๕๓	การสื่อสารพุทธธรรมเชิงบูรณาการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- จุฑามาศ วารีแสงทิพย์,ดร.. **การฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยธรรมปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอมีเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- จุฑามาศ วารีแสงทิพย์,ดร. (๒๕๕๓). **การฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยธรรมปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: หอไตรการพิมพ์, ๒๕๕๓

๗.๒ วารสาร/หนังสือ

- จุฑามาศ วารีแสงทิพย์,ดร. (๒๕๕๓). **พลังใจสู้ไตวาย**. วารสารมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย. ปีที่ ๒๔, ฉบับที่ ๔๗ (มกราคม-มีนาคม), หน้า ๙-๑๕.
- จุฑามาศ วารีแสงทิพย์,ดร. (๒๕๕๔). **มหัศจรรย์แห่งใจช่วยไตวาย**. นิตยสารเพื่อสุขภาพสนองโอษฐ์ สภาอากาศไทย ปีที่....., ฉบับที่ ๑๘๘ (เมษายน - มิถุนายน ตอนที่ ๑), หน้า ๓๘ - ๔๐.
- จุฑามาศ วารีแสงทิพย์,ดร. (๒๕๕๔). **มหัศจรรย์แห่งใจช่วยไตวาย**. นิตยสารเพื่อสุขภาพ

สนองโอรุ สภาอากาศไทย ปีที่....., ฉบับที่ ๑๘๙ (กรกฎาคม - กันยายน ตอนที่ ๒),
หน้า ๓๘ - ๔๐.

- จุฑามาศ วารี่แสงทิพย์. (๒๕๕๓). **การฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะ
สุดท้ายด้วยธรรมปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอมีเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด. (วิทยานิพนธ์
ได้รับคัดเลือกให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในงานประสาทปริญญาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓
โดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

๗.๓ บทความทางวิชาการในต่างประเทศ

- จุฑามาศ วารี่แสงทิพย์,ดร. - Journal “Nephrology”, Vol. 15, Supplement 3,
June 2010, PP 65-66.
- จุฑามาศ วารี่แสงทิพย์,ดร. นำเสนอ Poster presentation เรื่อง " Intradialytic-Insight
Meditation can Improve the Severity of Depression in Hemodialysis
Patients " ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ในงาน The 12th Asian Pacific
Congress of Nephrology (APCN2010) ระหว่างวันที่ ๕-๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓.
- จุฑามาศ วารี่แสงทิพย์,ดร. นำเสนอ Poster presentation เรื่อง "Buddhist
Intrahemodialytic-Insight Meditation Improves Depression in
Hemodialysis Patients" ณ กรุงฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia) ประเทศ
สหรัฐอเมริกา ในงาน The Congress of American Society of Nephrology
2011(ASN 2011) ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ดร. ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร. ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ธรรมนิเทศ/พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ คณะพุทธศาสตร์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. การศึกษา ๕.๑ ปริญญาตรี สังคมศาสตร์บัณฑิต (สศ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๕.๒ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.๓ ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ประสบการณ์การสอน

๖.๑) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๐	ธรรมภาคปฏิบัติ ๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๖.๒) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๔	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ
ปี ๒๕๕๓	การสื่อสารกับองค์กรเพื่อการเผยแพร่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์,ดร. **ทัศนคติของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์,ดร. **ศึกษาปรากฏการณ์วิธีการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานตามหลักสติปัฏฐานสี่ในปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

๗.๒ ผลงานทางวิชาการ

- นางสาวนงเยาว์ หนูไชยะ ณ ภาพสินธุ์ (๒๕๔๔). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องมิจฉาทิฏฐิโน พระพุทธศาสนาเถรวาท**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์ (๒๕๕๐). **ศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวทางพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์ (๒๕๕๐). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสี่ลัทธิพทพรามาสใน
พระพุทศาสนาเถรวาท. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์ (๒๕๕๑). อพยาคตปัญหามีค่าตอบหรือไม่. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชญานันันท์ หนูไชยะนันท์ (๒๕๕๑). การศึกษาเชิงวิเคราะห์อพยาคตปัญหาใน
พระพุทศาสนาเถรวาท. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ดร. ชัยนันท์ นันทพันธ์

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร. ชัยนันท์ นันทพันธ์
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ธรรมนิเทศ/พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ คณะพุทธศาสตร์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. การศึกษา ๕.๑ ปริญญาตรี วบ.(วารสารศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕.๒ ปริญญาโท วม.(วารสารศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕.๓ ปริญญาเอก Ph.D. (Political Communication) Magadh University, India

๖. ประสบการณ์การสอน

๖.๑) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๔	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๖.๒) ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	รายวิชา	สถาบัน/มหาวิทยาลัย
ปี ๒๕๕๕	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ
ปี ๒๕๕๔	สัมมนาธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ

๑. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

ชัยนันท์ นันทพันธ์.ดร .งานวิจัยเรื่อง หนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชชนนีกับงานศิลปาชีพ. กรุงเทพมหานคร: กรมประชาสัมพันธ์, ๒๕๕๔.

ชัยนันท์ นันทพันธ์.ดร .งานวิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมจริยธรรมของข้าราชการไทย: กรณีศึกษาของสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

๗.๒ บทความทางวิชาการ

ชัยนันท์ นันทพันธ์.ดร. บทความเรื่อง “แนวทางส่งเสริมจริยธรรมของข้าราชการไทย”
ขณะเลิกการประกวดของสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย

ชัยนันท์ นันทพันธ์.ดร. บทความดีเด่น เรื่อง “ข้าราชการกับการให้บริการแก่ประชาชน”
จัดโดย สำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ชัยนันท์ นันทพันธ์.ดร. เรียงความเรื่อง “เฉลิมพระเกียรติจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ได้รับรางวัลชนะเลิศ จากสโมสรไลออน กรุงเทพฯ, ๒๕๕๑.

๗.๓ งานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ / หนังสือ

ชัยนันท์ นันทพันธ์,ดร. ประชาสัมพันธ์อย่างไรให้ได้ผล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ซีเอ็ด
ยูเครชั่น พิมพ์ครั้งที่ ๔, ๒๕๕๐.

ชัยนันท์ นันทพันธ์,ดร. .การประชาสัมพันธ์ยุคใหม่ . กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดย
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,

ชัยนันท์ นันทพันธ์,ดร. .เส้นทางนักเขียน . กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, ๒๕๕๒.

๘. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
คำสั่ง แต่งตั้งกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๔๖๔ /๒๕๕๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และ
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และ
บรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต และ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประกอบด้วย

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๑. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
๒. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา
๓. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	ที่ปรึกษา
๔. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	ที่ปรึกษา
๕. รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์	ที่ปรึกษา
๖. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	ที่ปรึกษา
๗. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ที่ปรึกษา
๘. รองอธิการบดีวิทยาเขตทุกวิทยาเขต	ที่ปรึกษา
๙. คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๐. คณบดีคณะครุศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๑. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๒. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๓. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
๑๔. รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	รองประธานกรรมการ
๑๕. พระราชสิทธิมนี วิ.	กรรมการ
๑๖. พระมหาสุริยา วรเมธี, ผศ.ดร.	กรรมการ
๑๗. ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรม	กรรมการ

๑๘. ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	กรรมการ
๑๙. ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ่	กรรมการ
๒๐. ผศ.เฉลียว รอดเขียว	กรรมการ
๒๑. แม่ชีคันทน์สนีย์ เสถียรสุด	กรรมการ
๒๒. ผศ.เวทย์ บรรณกรกุล	กรรมการ
๒๓. ผศ.ดร.วันชัย พลเมืองดี	กรรมการ
๒๔. ศ. ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๕. รศ. ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๖. รศ. บำรุง สุขพรรณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๗. ดร. วีรชาติ นิมนงค์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๘. เลขาธิการสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สาขาวิชาบาลี

และสาขาวิชามหายานศึกษา

๑. พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสุทิตย์ อากาศโร,ดร.	กรรมการ
๓. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม	กรรมการ
๔. ดร.ศศิวรรณ กำลังสินเสริม	กรรมการ
๕. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา สาขาวิชาธรรมนิเทศ

และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา

๑. พระมหาทวี มหาปญโญ,ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหากฤษณะ ตรุโณ,ผศ.ดร.	กรรมการ
๓. พระมหาบุญเลิศ ธรรมทสสี	กรรมการ
๔. อาจารย์รังษี สุหนด	กรรมการ
๕. ผศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ประธานกรรมการ
หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์	รองประธานกรรมการ
ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
รศ.อดุลย์ ต้นประยูร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ
พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ	กรรมการ
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต	
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ประธานกรรมการ
หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์	รองประธานกรรมการ
รศ.ประณต นันทิยะกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
รศ.ชัยยุทธ ชีโนกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	กรรมการ
ดร.ยุทธนา ประณีต	กรรมการ
พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปณฺโญ	กรรมการ
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต	
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย

๑. ผศ.ดร. สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาทองศรี เอกวิโส,ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. ผศ.ดร. เรืองชัย หมั่นชนะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ผศ. สาระ มุขดี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. พระเอกภัทร อภินนโท,ผศ.ดร.	กรรมการ
๖. ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ์	กรรมการ
๗. อาจารย์วิษุตา ฐิติโชติรัตนนา	กรรมการ
๘. ผศ.ดร.ประยูร สุยะใจ	กรรมการและเลขานุการ
๙. พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์และศิลปะแห่งชีวิต

๑. ผศ.ดร. สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาทองศรี เอกวิโส,ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. ผศ.ดร. เรืองชัย หมั่นชนะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ผศ. สาระ มุขดี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต	กรรมการ
๖. พระเอกภัทร อภินนโท,ผศ.ดร.	กรรมการ
๗. แม่ชีกาญจนา เตรียมธนาโชค	กรรมการ
๘. อาจารย์งามตา ตันนุกุล	กรรมการ
๙. ศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์	กรรมการ
๑๐. ดร.สิริวรรณ จุฬากรณ์	กรรมการ
๑๑. ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ์	กรรมการ
๑๒. อาจารย์วิษุตา ฐิติโชติรัตนนา	กรรมการ
๑๓. ผศ.ดร.ประยูร สุยะใจ	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

๑. พระมหาสุรียา วรเมธี, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๓. ดร.คำเอียง กองสิน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ดร.สมร เกษสม	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. ดร.จรรยา อินทร์อ๋อง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. รศ.ดร.ปรีชา คเนตนอก	กรรมการ
๗. รศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์	กรรมการ
๘. ผศ.ทงศ์ ลำประไพ	กรรมการ
๙. ผศ.โกวิทย์ พานแก้ว	กรรมการ
๑๐. ผศ.ดร.เมธาพันธ์ โพธิ์ธีรโรจน์	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๑. ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู	ประธานกรรมการ
๒. ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. รศ.พิเศษ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๖. ผศ.ดร. สีน งามประโคน	กรรมการและเลขานุการ
๗. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปญโญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โครงการหลักสูตรนานาชาติ

๑. พระศรีคัมภีรญาณ,รศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระวิสุทธิภัทรธาดา,ดร.	กรรมการ
๓. พระสุธีวรญาณ,รศ.ดร.	กรรมการ
๔. พระสุธีธรรมานุวัตร,ผศ.ดร.	กรรมการ
๕. พระศรีสิทธิมนี,ดร.	กรรมการ
๖. พระศรีธวัชเมธี	กรรมการ
๗. ศ. พิเศษ ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. รศ.ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. ผศ.ดร.รท.บรรจบ บรรณรุจิ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐. ดร.วีรชาติ นิมอนงค์	กรรมการ
๑๑. แม่ชีอำไพ ตันท์สมบุญ	กรรมการและเลขานุการ
๑๒. พระเสถียร สุทธิสพโธ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นายจักรกฤษณ์ การกระสัง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ

๑. ผศ.เฉลียว รอดเขียว	ประธานกรรมการ
๒. พระสมภาร สมภาโร, ผศ.	รองประธานกรรมการ
๓. ดร.แสวง นิลนามะ	กรรมการ
๔. พระมหาอุดร สุทธิญาโณ	กรรมการ
๕. ผศ. ไกรวุฒิ มโนรัตน์	กรรมการ
๖. อาจารย์กฤต ศรียะอาจ	กรรมการ
๗. ดร. ณัทธิร์ ศรีดี	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา

๑. พระพรหมโมลี	ประธานกรรมการ
๒. พระศรีศาสนวงศ์	กรรมการ
๓. พระศรีสุธรรมมณี	กรรมการ
๔. พระมหาสุรชัย วราสโภ,ดร.	กรรมการ
๕. ผศ.เวทย์ บรรณกรกุล	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบาลีพุทธศาสตร์

๑. พระพรหมโมลี	ประธานกรรมการ
๒. พระราชวรมุนี	กรรมการ
๓. พระมหาชิต ฐานชิต	กรรมการ
๔. นายนิมิตร โพธิพัฒน์	กรรมการ
๕. พระมหาสุรชัย วราสโภ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

๑. พระครูปลัดมารุต วรมงคล,ผศ.	ประธานกรรมการ
๒. พระครูสังฆรักษ์กิตติพงษ์ สิริวฑฒโน	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	กรรมการ
๔. อาจารย์สุรวัดน์ ทองเกลี้ยง	กรรมการ
๕. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการ
๖. นายกิตติศักดิ์ ณ สงขลา	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย